

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету мистецтв

 А.В. Соколова

«16» жовтня 2019 року

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Назва освітньої програми	Музичне мистецтво в закладах освіти
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Цикл дисциплін	Професійно-орієнтованої (професійної та практичної) підготовки
Шифр за навчальним планом	1.2.1.20

ДОДАТКОВИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Загальна кількість годин 90	кредитів 3
З них аудиторних 36 /12	поза аудиторних 54/78

Курс і семестр(и) вивчення 1 курс; 1, 2 семестр

Силабус розроблений на підставі навчальної програми «Додатковий музичний інструмент» затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол від «29» серпня 2019 року № 6

Розробники програми: Матвеева О.О.- доктор педагогічних наук, професор кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя,
Корчагіна Г.С.- кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя

Силабус затверджений на засіданні кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя

Протокол № 2 від «23» вересня 2019 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Калашник М.П.

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету мистецтв
Протокол № 2 від «08» жовтня 2019 року

Голова

(підпис)

Васильєва О.В.

(прізвище та ініціали)

1. Інформація про викладачів навчальної дисципліни.

1.	ПІБ викладача кафедри (повністю)	Калашник Марія Павлівна
	Посада	завідувач кафедри музично-інструментальної підготовки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
	Науковий ступінь	доктор мистецтвознавства
	Вчене звання	професор
	Наукові інтереси	Сучасне українське інструментальне виконавство: педагогічні, художньо-естетичні, історико-теоретичні, культурологічні аспекти
	Навчальний корпус (адреса), № кабінету	Корпус № 3, пров. Фанінський, 3, ауд. № 406
	Контактна інформація: № телефону, E-mail	Роб. тел. (057) 702-15-26 hnpu_musicart@ukr.net
2.	ПІБ викладача кафедри (повністю)	Ревенко Ірина Валеріївна
	Посада	доцент
	Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
	Вчене звання	-
	Наукові інтереси	Сучасне українське інструментальне виконавство: педагогічні, художньо-естетичні, історико-теоретичні, культурологічні аспекти
	Навчальний корпус (адреса), № кабінету	Корпус № 3, пров. Фанінський, 3, ауд. № 406
	Контактна інформація: № телефону, E-mail	Роб. тел. (057) 702-15-26 revenko.irisha@gmail.com
3.	ПІБ викладача кафедри (повністю)	Корчагіна Ганна Сергіївна
	Посада	доцент
	Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
	Вчене звання	-
	Наукові інтереси	Сучасне українське інструментальне виконавство: педагогічні, художньо-естетичні, історико-теоретичні, культурологічні аспекти
	Навчальний корпус (адреса), № кабінету	Корпус № 3, пров. Фанінський, 3, ауд. № 406
	Контактна інформація: № телефону, E-mail	Роб. тел. (057) 702-15-26 aniko1404@ukr.net

2. Опис навчальної дисципліни.

Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Загальні характеристики	Навчальне навантаження з дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Галузь знань: <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	Професійно-орієнтованої (професійної та практичної) підготовки	Рік вивчення дисципліни:	
		1	1
	Загальна кількість кредитів – 3	Семестр:	
		1,2	1,2
Спеціальність: <u>014 Середня освіта</u> (Музичне мистецтво) (код і назва)	Загальна кількість годин – 90	0 год.	0 год.
		Практичні, семінарські, індивідуальні:	
		36 год.	12 год.
Освітній рівень: <u>Бакалавр</u> (бакалавр/магістр)	Модулів – 4	Самостійна робота:	
		54 год.	78 год.
	Мова навчання – українська	Форма підсумкового контролю:	
		іспит	іспит

3. Політика навчальної дисципліни.

Не пропускати індивідуальні заняття, про відсутність за поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь.

Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях.

Системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і нотною літературою.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 за всіма курсами протягом кожного семестру й не менш 60 з основних курсів. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)»

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни.

На вивчення навчальної дисципліни 1.2.1.19 «Додатковий музичний інструмент» відводиться 3 кредити.

Пререквізити: основний музичний інструмент, елементарна теорія музики та сольфеджіо, історія зарубіжної музики, філософія освіти, педагогіка, психологія, теоретичні основи аналізу музичних форм, концертмейстерський клас, світова художня культура.

Постреквізити: гармонія, методика музичного виховання, педагогічна практика.

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Додатковий музичний інструмент» складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців першого «бакалаврського»

рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

5.Характеристика навчальної дисципліни

Призначення навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Додатковий музичний інструмент» є опанування музичного матеріалу, вивчення музичних творів різних стилів та жанрів.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Додатковий музичний інструмент» є виховання висококваліфікованих музикантів, що володіють основними навичками гри на музичному інструменті, здібних розкрити художній зміст творів за допомогою відповідних засобів музичної виразності, що мають необхідні навички самостійної роботи над педагогічним репертуаром.

Основними завданнями вивчення дисципліни курсу «Додатковий музичний інструмент» є

- практичне опанування різними жанрами та формами музичних творів різних стилів;
- опанування різними методами самостійної роботи;
- вміння створювати власну інтерпретацію на основі точного розуміння нотного тексту та особистого виконавського досвіду.

Програмні результати навчання за дисципліною «Додатковий музичний інструмент»

Сформовані компетентності	Результати навчання за дисципліною	Методи оцінювання	Методи навчання
<p>Володіння виконавськими (інструментальними), інтерпретаційними, артистичними вміннями, демонстрація виконавської надійності учителя музичного мистецтва.</p> <p>Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до творів мистецтва, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту і смислу творів музичного мистецтва</p>	<p>знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні положення постави виконавського апарату; – специфіку виконання творів різних стилів та жанрів; – різні виконавські інтерпретації окремих творів. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> – читати з листа новий музичний матеріал; – самостійно аналізувати та розучувати музичний текст; – готуватися до концертного виконання музичних творів. 	<p>-усного контролю: індивідуальне прослуховування, академічний концерт, співбесіди, екзаменаційне прослуховування;</p> <p>-самоконтролю: вміння самостійно проаналізувати, цінити виконання творів програмного репертуару, самоаналіз;</p>	<p>створення ситуацій пізнавальної новизни, метод ситуаційного аналізу, виконання навчальних завдань</p> <p>Робота в музичних бібліотеках, Інтернеті, аналіз музично-методичних джерел, складання репертуарного списку; виконання навчальних завдань, інсценування ситуацій, розробка</p>

1 модуль. Опрацювання окремих видів техніки.										
1.1. Опанування аплікатурою на матеріалі мажорних гам та арпеджіо до 2-х знаків у різних темпових та динамічних градаціях.	11		5		6	10		1		9
1.2. Опанування формою докласичної сонати (ф-но). Обробка народної пісні чи танцю (домра)	11		5		6	12		2		10
Разом за модулем 1	21		9		12	22		3		19
2 модуль. Опрацювання поліфонічних творів та кантиленних п'єс.										
2.1. Поліфонічний твір старовинного композитора (ф-но). П'єса старовинного композитора (домра)	11		5		6	12		2		10
2.2. Кантиленні п'єси українських композиторів	10		4		6	11		1		10
Разом за модулем 2	21		9		12	23		3		20
Модуль 3. Опрацювання окремих видів техніки.										
3.1. Опанування аплікатурою на матеріалі мінорних гам та арпеджіо до 2-х знаків у різних темпових та динамічних градаціях.	10		4		6	11		1		9
3.2. Класична соната, сонатне allegro (ф-но). Твір великої форми (домра).	13		5		8	11		2		9
Разом за модулем 3	23		9		14	22		3		18
Модуль 4. Опрацювання поліфонічних творів та різнохарактерних п'єс.										
4.1. Поліфонічний твір Й.С. Баха, Г. Генделя (ф-но). Твір сучасного композитора (домра)	13		5		8	12		1		10
4.2. Дві різнохарактерні п'єси західноєвропейських композиторів	12		4		8	13		2		10
Разом за модулем 4	25		9		16	23		3		20
Усього:	90		36		54	90		12		78

7. Контроль і оцінка результатів навчання

7.1. Види контролю.

Тематичний, модульний, семестровий.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Модуль № 1		Модуль № 2		60
T1	T2	T3	T4	
5	10	15	15	

T1, T2 ... – теми модулів.

7.2. Форми контролю.

Виконання музичних творів за вимогами передбачає:

- 1) достатній рівень технічної досконалості, яка демонструється під час виконання твору;
- 2) стилістичну відповідність музично-виразних засобів твору (темпоритм, агогіка, звукоутворення, педалізація) їх виконавському втіленню;
- 3) вміння охопити форму цілком;
- 4) артистизм, що демонструється під час виконання (відповідність сценічного костюму сценічному виконавському образу, вміння триматись на сцені та виразно висловлюватись).

7.3. Критерії оцінювання знань студентів

- творчий (5 балів) - високий рівень (90-100 балів А) технічна та стилістична єдність, художня виразність виконання програми, творчий підхід до написання художньо-педагогічного аналізу, якісне виконання технічно-інструктивного матеріалу, артистичність. Допускаються деякі недоліки технічного характеру.

- конструктивно-варіативний (4 бали) – достатній рівень (82-89 балів В) технічна та стилістична єдність, недостатня художня виразність виконання програми, формальний підхід до виконання художньо-педагогічного аналізу, виконання технічно-інструктивного матеріалу на достатньому рівні, недостатньо артистично. Допускаються певні недоліки технічного характеру.

- репродуктивний (3 бали) – середній рівень (74-81 балів С) виконання програми не відзначається достатньою виразністю, маютья явні технічні недоліки та стилістичні помилки, художньо-педагогічного аналіз містить помилки у використанні деяких понять, задовільний рівень виконання технічно-інструктивного матеріалу, відсутність артистизму. Недоліки технічного характеру порушують цілісність форми.

- рецептивно-репродуктивний (2 бали) – незадовільний рівень (64-73 балів Д) виконання програми не відповідає технічному рівню, програма не витримана стилістично та формально. Маються помилки у музичному аналізі та музичній термінології, незадовільний рівень виконання технічно-інструктивного матеріалу, відсутність артистизму.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового	для заліку

	проекту (роботи), практики	
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/розділу	Форми роботи	Оціночні форми	Графік консультацій
1	Опанування аплікатурою на матеріалі мажорних гам та арпеджіо до 2-х знаків у різних темпових та динамічних градаціях. Розвиток окремих видів техніки на матеріалі інструктивних етюдів (для фортепіано: О. Гедіке, Ф. Лемуан, К. Черні; для домри: Н. Бакланова, Ф. Вольфарт)	індивідуальна	прослуховування	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2	Опанування формою докласичної сонати (Д. Скарлятті). Дві сонати за вибором, різного характеру. Варіаційні цикли сучасних композиторів (для фортепіано). Дві обробки народної пісні чи танцю (для домри)	індивідуальна	прослуховування	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
3	Поліфонічний твір старовинного композитора (І. Пахельбель, І. Фішер, Д. Ципола, Ф. Шютц) (для фортепіано).	індивідуальна	прослуховування	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді

	П'єса старовинного композитора (Г. Гендель, А. Кореллі, Ф. Куперен, Ж. Люллі) (для домри)			
4	Кантиленні п'єси українських композиторів (для фортепіано: В. Заремба, М. Скорик, А. Гусаковський, Б. Мілих, Г. Сасько; для домри: М. Вериківський, О. Лисаковський, М. Лисенко, Я. Степовий, А. Філіпенко)	індивідуальна	прослуховування	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
5	Опанування аплікатурою на матеріалі мінорних гам та арпеджіо до 2-х знаків у різних темпових та динамічних градаціях. Розвиток окремих видів техніки на матеріалі інструктивних етюдів (для фортепіано: О. Гедіке, Ф. Лемуан, К. Черні; для домри: Р. Крейцер, Ж. Мазас)	індивідуальна	прослуховування	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
6	Класична соната, сонатне allegro (М. Клементі, Й. Гайдн, В. Моцарт, Л. Бетховен) (для фортепіано). Твір великої форми (Г. Гендель, О. Комаровський, О. Рідінг,) (для домри)	індивідуальна	прослуховування	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
7	Поліфонічний твір Й.С. Баха, Г Генделя (для фортепіано). Твір сучасного	індивідуальна	прослуховування	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на

	композитора (Е. Дербенко, В. Калінніков, О. Комаровський, В. Ребіков) (для домри)			інформаційному стенді
8	Дві різнохарактерні п'єси західноєвропейських композиторів (для фортепіано: Й. Брамс, Ф. Лист, Ф. Шопен, Ф. Шуберт, Р. Шуман; для домри: Л. Бетховен, Й. Гайдн, В. Моцарт, Ф. Шопен, Р. Шуман)	індивідуальна	прослуховування	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді

9. Список основної та додаткової літератури.

9.1. Основна література

1. Григорьев Л., Платек Я. Современные пианисты М. : Сов. Композитор, 1990
2. Гризодуб В., Михелис В. Школа игры на четырехструнной домре. – Киев: Музична Україна, 1978. – 68 с.
3. Комаренко В. Методика навчання гри на чотириструнній домрі: навчальний посібник для студентів педагогічних інститутів. – Киев: Радянська школа, 1961. – 132 с.
4. Лысенко Н. Т. Методика обучения игре на домре / Н. Т. Лысенко. – К. : Муз. Україна, 1990. – 91 с.
5. Лысенко Н., Михеев Б. Школа игры на четырехструнной домре. – Киев: Музична Україна, 1989. – 152 с.
6. Матвеева О.О. Особливості виконання фортепіанної сюїти І. Шамо "Картини російських живописців": метод. рек. для студ. муз.-пед. ф-тів педвузів/ Х : ХДПУ, 2001
7. Матвійчук Л.Д. Методичні основи формування виконавської майстерності домриста : навч. посібник / Л. Д. Матвійчук. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2000. – 67 с
8. Михайленко М. П. Методика викладання гри на шести струнній гітарі. -Київ, 2003. - 248 с.
9. Ніколаєва Г.О. Методика навчання гри на фортепіано майбутніх вчителів музики: навч. посіб./ Харків : ХНПУ, 2011.
10. Склярів О.Д. Методика викладання курсу фортепіано. Формування і розвиток виконавчих навичок студентів : Навч. посіб. для вищ. навч. закл. культури і мистец. / О. Д. Склярів; Харк. держ. акад. культури. - Х., 2002. - 79 с.

9.2. Додаткова література

1. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) / М. А. Давидов // Підручник [для вищ. навч. закл.]. – К., НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 419 с
2. Калашник М.П. Музичний тезаурус композитора: аспекти вивчення: монографія.- Харків СПДФЛ Мосякін В.Н., 2010

3. Михайличенко О.В. Основи загальної та музичної педагогіки: теор. Та іст. : [навч. посіб. Для студ. Муз. Спец.]- Суми: Наука, 2004
4. Михеев Б. Акустические закономерности звукообразования на домре и их использование в работе над звукоизвлечением : метод. рек. для студ. муз. вузов. – Харьков, 1990. – 24 с.
5. Мошак Е. Традиции гитарной музыки в контексте европейской музыкальной культуры второй половины XX столетия : дис. ... кандидата мистецтвознавства, 17. 00. 03 Музичне мистецтво / Одеська державна музична академія імені А. В. Нежданової. Одеса, 2012, 165 с.
6. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. - К.: КНУКіМ, 2006. -. 188
7. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: Навчальний посібник.- Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014

Інтернет-ресурси

- 1.<http://www.classic-music.ru/>
- 2.<http://classic.chubrik.ru/>
- 3.<http://classicmusicon.narod.ru/>
- 4.<http://musicmp3.spb.ru/genres/2/classical.htm>